

ЗАМАН

Байрым күн,
23 сентябрь,
2016 жыл
№182
(20103)

Къабарты-Малкъяр Республиканы Парламентини Эм Правительствошу газети

ВРЕМЯ

газета парламента и правительства Кабардино-Балкарской Республики

Сауғанап

Шарайыпсыз ишлегени ючюн

Россий Федерациины Президенти В. В. Путинни 20 сентябрьден 481-чи номерлы указы бла көп жылланы кырыл службада күлгүлүгүн жетишимили бардырганы ючюн «Шарайыпсыз ишлегени

ючюн» XXV жыл айрымалыкыны белгиси бла КАЛОВ Замир Ауесович - Къабарты-Малкъяр Республиканы Башкысыны бла Правительствошу ишлери жаны бла управляемый сауғанады.

КЫСХА ХАПАРЛА

Къумалы къойчуулукъын къолгъа алгъандыла

Статистика шартлагъя көре, байыл июльнүүри къюнлерине Къабарты-Малкъярда битеу тюрүп категория мюлкелде көп къалмай 380 минг къой бла эчки бар эди. Бу сферада болуну юсюндөн окуун билдири, республиканы Правительствошу Председателини биринчи орунбасары - дәйлөл министр Сергей Говоров сагынлыгъан көрмөмдө арт жыллана ёсоп барынан белгилегендө.

- Мюлкелени асламысында бу иш бла көрширгө сойгенделик жашырын этимдейдиле. Бу бизнес или хайр көлтиргене себепли ол да сейир тийодю, - дегендө Сергея Анатольевич. - Къойчуулукъында бла байламыл ишини къолгъа таукел альыргы сойгенделик бла белгилерчады.

Анга артык тыйычыла жокдула, уста специалистле да бардады. Къойчуулукъы кеси да мында жашагъан миллиеттени төрөли ишлериңден бириди. Къой эт, жон элледе жашагъанлаглая не заманда да жарағантай турғандыла.

Арт кезиүпделе къумалы майлағыла, бу сферада чыгарылган продукцияга сурал улудан уллу бола барада, дәйді Говоров. Ол себепден аны бла көрширгө сойгендеме предпринимательлини санына да къошула барады.

Кызыл китапны басмаларгъа хазырланадыла

КъМР-ни Табийгъат байлыкъла эм экология министерствошу учурулукъ жаны бла инспекторла бла көнгөш къуралбанды. Аңда министерствону тийшили департаментини ишини эмда коррупциялыкъта къажаулукъын юсюндөн айтылганда, дәп билдиригендиле ведомству пресс-службасындан.

Сагынлыгъан департаментни баш борчлары учучуп сферада бузукъулукъланы болдума эм тийшили ресурсланы сакълау бла байламылдыла, дегендө министр Биттийланы Хаким. Республиканы право къорулау ведомстволары, власть органла эмда жамааты организацияла бла дайым байламыкъла жюриют турғарға

кереклисин да чертгенди ол. Учучулукъ бла эрканиклисүү кюрешнеге онг бермегез, жыртхыхы жаныуарлары саны көп болуп кетмезча мадар этип турғарға, коррупциялыкъта къажаулукъу кючлендиргө да чакъырганда министр.

Департаментини иши къыйматлы болгъанда да белгиленингендө көнгөш. Бу бёлүмдө бузукъулукъланы саны азая баргъаны аны шарт көркөздөди. Арт эки жынынчи тийшили лицензияла да асламырақ берилгенди. Ведомство, төрөли борчларындан сора да, Къабарты-Малкъярны Къызыл китапны жаныдан жаращырып, басмаларгъа хазырлана турады.

Бу проектин хайры бла медицина оборудование чыгарылу жаны бла импортну альышындыру борччулукъасын көзөнүлдөрүп, дайында къымында көрсөн Промышленность эм сатыу-алыу министерствошу. Аны чекперинде 3D конусно-лучевом томографа чыгарып башшаргъа умут барды.

Министерство да бу ишни дүрүс көрпө, сатыныгъан корпорацияга бла РФ-ни Промышленность эм сатыу-алыу министерствошу аны бла байламыл окуун билдиригендиле.

Министерство уа аны СКФО-да эм алға бардыргыра көрекли проекттени тизмесине тилюшоргенди. Озъян айда аны юсюндөн Шимал Кавказы Ишлери жаны бла министерство бардыргынан көнгөш бла айтылган эди. Алайды да, проект бла байламыл ишле бу айда башлангандыла.

Материалланы басмаларгъа
УЛБАШЛАНЫ Мурат
хазырларгъанды.

Башламчылыкъ

Чабакъла ёсдюрген завод сала турадыла

Бусагъатда республиканы хар районуну айнуу көбүсүндө бизнесменнелене энчи инвестициялары бла байламылды. Элбрус районуны Тыныауз шахарында энчи иели фирма чабакъ завод айшал турады. Бу уллу производстволу комплексни баш энергетиги Къочхарлары Зейтун цехтакында көре, анда отуз адам ишлерици. Алай артада консервала эм башка затта этген цехле къошулгъанлары бла аланы саны көбейриди.

Осоёт бек таттуу чабакъды.

Бу къурулуш битсе, Элбруса көлгөн туристле предприятияны къатында тюкен чабакъ сатын алалыкъыда, кафеда уа андан этилген ашпа бла сыйланырыкъыда.

Битеу да комплекс битгендөн сора мында юч жиоз адам ишлерици. Ала барысы да Тыныауздан боллукъдула. Рыбовод Олег Шарапов: «Мен усталыгъыма мындағыданы көртпиркиме. Тыныдан келген адамла эки-юч жыл ишлеп, кетип къаладыла. Ол себепден

БАЙСЫЛАНЫ Марзият.
Сурат авторнуду.

ишичиле шахарны кесинден алынырыкъыда», - дегендө.

Шэндио ишилизил бек уллу проблемаладан бириди. Жууук заманда юч жиоз тыныаузчы жашагъан жерлеринде иш табарыкълары бек уллу жетишимиди.

Олег Шарапов заводину чабагы экология жаны бла таза эм салуулукъга да иги боллукъун энчи чертгендө.

Башында сагынлыгъан газет белгилейди, адамланы акъылларында бу ахши торлени.

Российни бла Американы арапарында байламыкъыла бек къарыусуз боллукъан көзүнгө тилюшени. Трамп жанын болгъанда къаумаларында бир къаумаларыны айттыларына көре, бу къажаулукъ аланы Путиннеге жакъ басарыя биотон көллендиргендө.

Алай артада Forsta социология институти бардыргын сору ачыкълагъаныча, «Альтернатива для Германии» эм «Левые» деген оппозициялы партиялары жаныларын көбюсю Владимир Путиннеге ФРГ-ны канцлери Ангела Меркельден эссе бегирек ийнанады.

Игорь КРЫЛОВ.
«Российская газета».

Соруу

АБШ-да Путинни жаратханланы саны ёссе барады

Запад кесаматхага уруп турған Российской Президенти Владимир Путинни АБШ-да жаратханла көлдөн-көн бола барадыла, дәп жазады Financial Times газет. Августда YouGov эм The Economist тауымда бирлешип бардыргын сорууда регистрацияда болгъан республикалычылары жаланды 27 проценттеги көрмейди россий президентини даражасын. Эки жыл мындан алға ол көрмөмдө 66 проценттеги.

Андан сора да, республикалычылары 85 процента Путинни АБШ-ны президенти Барак Обама менен иесинде алай жаланды 18 проценттеги. Акынно тааматасына кандидат Республикалычыларынан Дональд Трампны айрыууларында ара-

тарында россий президентини рейтингин андан да бийици: аны жанын болгъан хар ючюнчө Путинни жаратханланы билдиригендиле.

- Мени оюмума көре, уллу къыралын алчысы болуп, алай айрымалы көркөнген жаланды Владимир Путинни. Ол кесини къыралыны сейирлерин къошуулайды, кишиге бойсунургъа да соймейди, - дегендө Калифорниядан респондент Джекефф Гиморд.

Кесини жанындан Флоридадан Фрэнк Хокинс Путинни Сирияда бардыргын көрсөши, Российской муслиман республикаларында экстремизмге къажаулугъу сейирге къалдыргъанын, къууандыргъанын да бүкдүрмайды.

ЖАЗЫЛЫУ
АЧЫЛГЪАНДЫ

2017 жылны биринчи жарымына

Башында сагынлыгъан газет белгилейди, адамланы акъылларында бу ахши торлени.

Российни бла Американы арапарында байламыкъыла бек къарыусуз боллукъан көзүнгө тилюшени. Трамп жанын болгъанда къаумаларында бир къаумаларыны айттыларына көре, бу къажаулукъ аланы Путиннеге жакъ басарыя биотон көллендиргендө.

Алай артада Forsta социология институти бардыргын сору ачыкълагъаныча, «Альтернатива для Германии» эм «Левые» деген оппозициялы партиялары жаныларын көбюсю Владимир Путиннеге ФРГ-ны канцлери Ангела Меркельден эссе бегирек ийнанады.

Игорь КРЫЛОВ.
«Российская газета».

Башында сагынлыгъан газет белгилейди, адамланы акъылларында бу ахши торлени.

Российни бла Американы арапарында байламыкъыла бек къарыусуз боллукъан көзүнгө тилюшени. Трамп жанын болгъанда къаумаларында бир къаумаларыны айттыларына көре, бу къажаулукъ аланы Путиннеге жакъ басарыя биотон көллендиргендө.

Алай артада Forsta социология институти бардыргын сору ачыкълагъаныча, «Альтернатива для Германии» эм «Левые» деген оппозициялы партиялары жаныларын көбюсю Владимир Путиннеге ФРГ-ны канцлери Ангела Меркельден эссе бегирек ийнанады.

Игорь КРЫЛОВ.
«Российская газета».

Башында сагынлыгъан газет белгилейди, адамланы акъылларында бу ахши торлени.

Российни бла Американы арапарында байламыкъыла бек къарыусуз боллукъан көзүнгө тилюшени. Трамп жанын болгъанда къаумаларында бир къаумаларыны айттыларына көре, бу къажаулукъ аланы Путиннеге жакъ басарыя биотон көллендиргендө.

Алай артада Forsta социология институти бардыргын сору ачыкълагъаныча, «Альтернатива для Германии» эм «Левые» деген оппозициялы партиялары жаныларын көбюсю Владимир Путиннеге ФРГ-ны канцлери Ангела Меркельден эссе бегирек ийнанады.

Игорь КРЫЛОВ.
«Российская газета».

Башында сагынлыгъан газет белгилейди, адамланы акъылларында бу ахши торлени.

Российни бла Американы арапарында байламыкъыла бек къарыусуз боллукъан көзүнгө тилюшени. Трамп жанын болгъанда къаумаларында бир къаумаларыны айттыларына көре, бу къажаулукъ аланы Путиннеге жакъ басарыя биотон көллендиргендө.

Алай артада Forsta социология институти бардыргын сору ачыкълагъаныча, «Альтернатива для Германии» эм «Левые» деген оппозициялы партиялары жаныларын көбюсю Владимир Путиннеге ФРГ-ны канцлери Ангела Меркельден эссе бегирек ийнанады.

Игорь КРЫЛОВ.
«Российская газета».

Башында сагынлыгъан газет белгилейди, адамланы акъылларында бу ахши торлени.

Российни бла Американы арапарында байламыкъыла бек къарыусуз боллукъан көзүнгө тилюшени. Трамп жанын болгъанда къаумаларында бир къаумаларыны айттыларына көре, бу къажаулукъ аланы Путиннеге жакъ басарыя биотон көллендиргендө.

Алай артада Forsta социология институти бардыргын сору ачыкълагъаныча, «Альтернатива для Германии» эм «Левые» деген оппозициялы партиялары жаныларын көбюсю Владимир Путиннеге ФРГ-ны канцлери Ангела Меркельден эссе бегирек ийнанады.

Игорь КРЫЛОВ.
«Российская газета».

Башында сагынлыгъан газет белгилейди, адамланы акъылларында бу ахши торлени.

Российни бла Американы арапарында байламыкъыла бек къарыусуз боллукъан көзүнгө тилюшени. Трамп жанын болгъанда къаумаларында бир къаумаларыны айттыларына көре, бу къажаулукъ аланы Путиннеге жакъ басарыя биотон көллендиргендө.

Алай артада Forsta социология институти бардыргын сору ачыкълагъаныча, «Альтернатива

Интернет-версия: zamankbr.ru

Үллү къууанч, къызыу къарсла, гюл къысымла

Ахыры. Аллы 1-чи бетдеди

«Философияны доктору» - ол кюлкү, чам халда магъаналы жашау болумланы юсюнден хапарлагъян чыгъармады. Анда адамны сайлаугъя эркинлигини юсюнден айтылады, инсан кесини оноун кеси этерге тишишли болгъаны да энчи белгиленеди. Сейир түйюлмюдю, иги кесек жыл мындан алгъя сербиялы автор кётюрген темала бюгүннөң жашауда да магъаналарын тас этмей тургъанлары.

раучуланы узакъгъа созулгъан тауушлукъ къарслары да ол затлагъа шагъатлыкъча эдиле.

Белгилисича, татарлыланы бла малкъарлыланы тиллери бирге келишеди. Аны себепли залда олтургъанла сахнада ойнагъанланы бир тюрлю

Ызы бла ол кърым татарлыланы атындан театрыбызны директору Жангоразланы Мажитни башына сыйлы саугъяны - мухар бёркню- кийдиргенди. Мажит да анга къуру къолла бла келмегенди - саугъагъа кюмюш къама бергенди.

Атамырзалан Магомет а къонакъбай театрны директору эмда художестволу башчысы Билял Биляловну республикаланы араларында шуёх байламлыкъла къураугъа эмда театр искусствоңу айнтыгъа салгъан къыйыны ючюн КъМР-ни Культура министерстvosуну сыйлы грамотасы бла саугъалагъанды. Дагыда бар эдиле Кавказдан къонакъланы саугъалары - Совет Союзну Жигитлери Байсoltанланы Алимни бла Уммайланы Мухажирни юслеринден актёр Мызыланы Таубий жарашдыргъян магъаналы китаплагъа да анда сейир уллу болгъанды.

Ахырында Жангораз улукърым татарлыланы Къабарты – Малкъаргъа чакъыргъанды эм бизни сахнада спектакльлерин кёргүзтселе сюйгенин да жашырмагъанды. Сёссыз, биз да билебиз сыйлы къонакълагъа тийишлisisича тюбей, алагъа сый – намыс да бере. Къарауучулауа кеслерини жанларындан, хурметлерин кёргүзте, ёрге туруп, кёпге дери толкъун къарсла къагъып тургъандыла, гюл къысымландан артистлени къучакъларын да толтуруп.

ХОЛАЛАНЫ Марзият,
«Заман» газетни энчи кор-
респонденти. Симферополь
шахар.

СЕМИНАР

Группен жаланда вакцинация сакъларыкъы

КъМР-ни Саулукъ сакълау
министерствосунда гриппден
вакцинацияны бардырыу bla
байламлы семинар болгъян-
ды. Анга КъМР-де Роспотреб-
надзорну келечилери, педи-
атрла, терапевтле, акушер-
гинекологла, иммунологла,
инфекционистле, неврологла
эм эпидемиологла къатыш-
ханлыпа

бириди. Заманында вакцинация этилсе, жюреклери бла ёп-келери ауругъанланы арасында да ауушханланы саны ючден бирине азайыргъа болады. Ди-абетлери болгъанланы ол иги да къорушлайлар. Вакцинация

жангы антибиотикле къурал, алана да дайым жангырып турурға керекди.

Быллай дарманна кеслери да саулукъета къоркъусуз түйюл-дюле. Аны ючюн къайсы къыралда да вакцинация ауруулдан сакълагычан эмда саулукъета жатса салмаган замалға с

гъя хата салмагъан амалгъа саналады. Аны этдирmezge бир тюрлю сылтау болгъанын врач адамгъя къарагъандан сора айтады. Алай ол асламысында хар кимге да жарайды, - дегенди

Page 1

Тюзетиупе

Хакъны заманында тёлемегени ючон

жуюапха тартыу низам къаты

2016 жылда 3 июльда чыгырлыгъан 272-чи номерли Федерал законнага кёре, Россейни Урунуу кюдексине тюзетиуле кийирилгендиле. Ала айлыкъыны тёлөгенде бузукълукъла этген иш бла жалчытыучуланы жуюапха тартыуну къатыландырыгъа буруулупдула, деп ангылатхандыла бизге республиканы прокуратурасындан

бла байламлы башха тёлеулени процентле (компенсация) къошуулуп бериргэ тюшерикид. Ол Россейни ара банкы тохтаждыргъан ёлчемни 1/150 (алгъын 1/300) тенгли бирди. Алай бла айлыкъ тохтаждырылгъан заманда тёлөнмесе, ол тыйылгъан хар күндөн да аны ёлчемине быллай процентле къошуладыла.

РФ-ни Административ аман-

ланнганды
ген ёлчемден аз болса, жууаплы
күллуктүчүгъа тазир салынады.
Андан сора да, жална тёлленмеги
гени бла байламлы тарыгъынуу

сүндеге бериуну низамы да тюрленингеди. Алгъын бузукълукъ ачыкъланы bla сүндеге дауну ючайны ичинде берирге жарагъян эсе, энді уа ишчи кесини право-ларын жылны ичинде къоруулар-гъя зеркинди.

Тюзетиуле кючюнө быйыл 3
октябрьде киредиле.

ТИКАЛАНЫ Фатима
хазырлагъанды.